

Î N C H E I E R E

19 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ina Șavga împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Zaporovcenco împotriva Inei Șavga cu privire la stabilirea modului de folosință a terenului aferent casei de locuit, proprietate comună pe cote-părți și acțiune reconvențională înaintată de reprezentantul Inei Șavga, avocatul Vasile Petrov împotriva lui Victor Zaporovcenco cu privire la stabilirea cotelor-părți din spațiul locativ și stabilirea modului de folosință a terenului aferent casei de locuit.

c o n s t a t ă :

La 04 aprilie 2014 Victor Zaporovcenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inei Șavga cu privire la stabilirea modului de folosință a terenului aferent casei de locuit, proprietate comună pe cote-părți.

În motivarea acțiunii a menționat că, potrivit certificatului de moștenitor nr. I-667 din 25 mai 1971 și hotărârilor Comitetului executiv Buiucani nr. 90/3 din 24 iunie 1971 și nr. 10/2.3 din 10 octombrie 1989, Nina Zaporovcenco a dobândit dreptul de proprietate asupra imobilului, casa de locuit XXXXXcu suprafața totală de 112,7 m.p., amplasată pe terenul aferent casei cu suprafața de 0,071 ha.

Menționează că potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 1/2-16 din 08 ianuarie 1975, Nina Zaporovcenco a vândut Parascoviei Șavga (Panuș) ¼ cotă-parte din imobilul respectiv, și anume o odaie (nr.3) cu suprafața de 15,5 m.p.

Ulterior, prin contractul de donație nr. 9817 din 15 decembrie 2008, ¾ cotă-parte din imobilul menționat supra a fost donat de Nina Zaporovcenco (Ursachi) lui Nicolae Zaporovcenco, iar la 10 septembrie 2009 – a fost donat reclamantului, Victor Zaporovcenco.

Afirmă că la 26 iulie 2011, Parascovia Șavca a donat ¼ cotă-parte din imobil, pârâtei Ina Șavga.

Susține, că pe parcursul conviețuirii comune cu pârâta, au apărut un șir de neînțelegeri cu privire la folosința terenului aferent imobilului din motivul că ultima și-a construit două anexe alipite imobilului și pretinde la o suprafață de teren mai mare decât

i se cuvine, iar stabilirea de comun acord a modului de folosință a terenului aferent imobilului nu a avut loc.

În urma concretizării cerințelor, solicită respingerea acțiunii reconvenționale în partea stabilirii cotelor-părți din spațiul locativ al casei și obligarea organului cadastral de a înregistra schimbările referitor la cotele-părți, admiterea acțiunii, stabilirea modului de folosință a terenului aferent casei de locuitXXXXX, $\frac{3}{4}$ cotă-parte pentru proprietarul casei Victor Zaporovcenco și $\frac{1}{4}$ cotă-parte pentru Ina Șavga (potrivit schemei nr.1, anexă la Raportul de expertiză nr. 210 din 01 aprilie 2016) prin instalarea unui gard de separare a cotelor-părți din teren și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 11 iunie 2014, reprezentantul Inei Șavga, avocatul Vasile Petrov a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Victor Zaporovcenco cu privire la stabilirea cotelor-părți din spațiul locativ și stabilirea modului de folosință a terenului aferent casei de locuit.

În argumentarea acțiunii reconvenționale reprezentantul Inei Șavga, avocatul Vasile Petrov a invocat că potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr.1/1-15 din 08 ianuarie 1975, Parascovia Șavga (Panuș) a cumpărat de la Nina Zaporovcenco $\frac{1}{4}$ cotă-parte din casa de locuitXXXXX, și anume o odaie cu suprafața de 15,5 m.p. Susține că potrivit contractului respectiv, suprafața totală a casei de locuit constituie 53,1 m.p., dintre care 43,1 m.p. spațiu locativ, iar suprafața terenului aferent imobilului – 613 m.p.

Ulterior, Parascovia Șavga și-a construit o anexă la odaia procurată, care este formată din două odăi.

Menționează că prin decizia nr.10/2.3 din 10 octombrie 1989 al Comitetului Executiv r.Frunze, Chișinău, Parascoviei Șavga i-a fost recunoscut dreptul de proprietate asupra anexei respective, constituită din odaia nr. 8 (spațiu locativ cu suprafața de 12,3 m.p.) și odaia nr. 9 (suprafața de 9,1 m.p.), în baza căruia a fost întocmit pașaportul tehnic al casei de locuit (nr. de înregistrare 11920) în care sunt reflectate toate circumstanțele descrise.

Afirmă că prin adeverința nr. 1291 din 11 octombrie 2001 eliberată de Biroul Orășenesc de Inventariere Tehnică, se confirmă dreptul de proprietate a Parascoviei Șavga asupra cotei-părți din casa de locuit menționată supra în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.1/1-15 din 08 ianuarie 1975 și deciziei nr.10/2.3 din 10 octombrie 1989 al Comitetului Executiv r.Frunze, Chișinău, iar suprafața totală a cotei-părți conform acestuia constituie 36,9 m.p., dintre care 27,8 m.p. constituie spațiu locativ.

La 26 iulie 2011, Parascovia Șavga a donat cota-parte din proprietate fiicei sale,XXXXX.

Consideră că suprafața casei de locuit și terenul aferent acesteia au suferit modificări esențiale.

În urma concretizării cerințelor, solicită majorarea cotelor-părți prin care Inei Șavga să-i revină $\frac{4}{9}$ cotă-parte din spațiul locativ al casei de locuit situateXXXXX, cu numărul cadastralXXXXX, iar lui Victor Zaporovcenco $\frac{5}{9}$ cotă-parte din același imobil; obligarea organului cadastral de a înregistra schimbările referitor la cotele-părți a casei de locuit respective, aflată în proprietate comună pe cote-părți lui Victor Zaporovcenco și Ina Șavga; stabilirea modului de folosință a terenului aferent casei de locuit XXXXX și anume: $\frac{4}{9}$ cotă-parte de teren să i se atribuie în folosință Inei Șavga și $\frac{5}{9}$ cotă-parte din teren lui Victor Zaporovcenco; stabilirea hotarelor de teren între Victor Zaporovcenco și Ina Șavga pe terenul aferent casei de locuit respective, prin executarea unui gard despărțitor cu lungimea totală de 32,72 m, executat de fiecare

parte cîte 16,36 m, conform schemei nr.3, în pct. 2a-6-7-8 și 10-11-4a anexă la Raportul de expertiză nr. 210 din 01 aprilie 2016 efectuat de CEI „CEXIN” SRL; respingerea pretențiilor din acțiunea inițială.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2016, corectată prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 16 ianuarie 2017 (vol.1, f.d.220) s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Victor Zaporovcenco. S-a stabilit modul de folosință a terenului aferent casei de locuitXXXXX, nr. cadastralXXXXX, proprietate comună pe cote-părți în care Victor Zaporovcenco deține $\frac{3}{4}$ cote-părți, Ina Șavga $\frac{1}{4}$ cotă-parte, prin instalarea gardului de separare a cotelor-părți, în conformitate cu schema nr.1, anexă la Raportul de expertiză nr. 210 din 01 aprilie 2016, întocmit de Centrul de Expertize Independente „CEXIN”. S-a respins acțiunea reconvențională înaintată de Ina Șavga împotriva lui Victor Zaporovcenco cu privire la stabilirea modului de folosință a tereului aferent casei de locuit, proprietate comună pe cote-părți. S-a încasat de la Ina Șavga în beneficiul lui Victor Zaporovcenco cheltuielile de judecată în mărime totală de 8591,43 de lei.

În susținerea poziției prima instanță a stabilit că cotele-părți ale bunului imobil nu au fost modificate, păstrîndu-se în continuare $\frac{3}{4}$ cote-părți pentru Victor Zaporovcenco și $\frac{1}{4}$ cote-părți pentru Parascovia Șavga, ulterior pentru Ina Șavga.

La fel, prima instanță a constatat că Victor Zaporovcenco are dreptul de a folosi $\frac{3}{4}$ cote-părți din suprafața terenului aferent casei de locuit, iar dreptul de folosință a Inei Șavga se extinde doar asupra suprafeței terenului aferent aceluiași imobil de $\frac{1}{4}$ cote-părți.

Cu referire la acțiunea reconvențională, prima instanță a conchis că atribuirea a $\frac{4}{9}$ cote-părți din bunul imobil litigios Inei Șavga s-ar aduce o expropriere ilegală a lui Victor Zaporovcenco, deoarece modificarea cotelor-părți din $\frac{3}{4}$ în $\frac{5}{9}$, ar reprezenta o lezare gravă a dreptului de proprietate. Totodată, schimbarea coproprietarului din Parascovia Șavga în Ina Șavga nu poate afecta dreptul lui Victor Zaporovcenco asupra cotei-părți din bunul imobil dobîndit cu bună-credință prin donație la 10 septembrie 2009, iar cotele-părți ale bunului imobil nu au fost modificate prin acordul vechilor coproprietari, care și-au fi dat acordul la construcția anexelor cu nr.8 și nr.9.

La fel, prima instanță a reținut că modificare a cotelor-părți ale bunului imobil, este posibilă doar cu acordul celuilalt coproprietar care și-a dat consimțămîntul la construcția anexelor, iar în lipsa acordului expres a coproprietarului Victor Zaporovcenco cu privire la modificarea cotelor-părți din bunul imobil litigios, este imposibilă stabilirea unor noi cote-părți, bazată doar pe faptul că Parascovia Șavga a adus îmbunătățiri inseparabile bunului imobil, pe cont propriu, fără a conveni cu Nina Zaporovcenco asupra modificării cotelor-părți și fără a înregistra aceste modificări.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2017 s-a respins apelul declarat de Ina Șavga și avocatul Vasile Petrov și s-a menținut hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2016.

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017 s-a admis parțial cererea lui Victor Zaporovcenco cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată; s-a încasat din contul apelantei Ina Șavga în beneficiul lui Victor Zaporovcenco cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 1000 de lei.

La 06 iunie 2017 Ina Șavga a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri de

respingere a acțiunii lui Victor Zaporovceno și de admitere a acțiunii reconvenționale înaintată de Ina Șavga.

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele de fapt ale cauzei exprimând-și dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe.

Invocă faptul că intimatul nu a prezentat nici un înscris care să confirme lipsa unui acord cu privire la construcția anexelor, iar înscrierile din Registrul bunurilor imobile au fost efectuate eronat, fără calcule și măsurările necesare.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil pentru următoarele.

Potrivit art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Raportând data pronunțării deciziei recurate cu data declarării recursului, completul de admisibilitate reține că acesta a fost declarat în termen, deoarece decizia recurată datează cu 27 aprilie 2017 (vol.2, f.d.13-21), iar cererea de recurs a fost depusă la 06 iunie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicat pe recurs (vol.2, f.d.43-46), or potrivit art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Alegațiile invocate în recurs precum că, intimatul nu a prezentat nici un înscris care să confirme lipsa unui acord cu privire la construcția anexelor, nu pot fi reținute, deoarece această nu contestă faptul edificării anexelor, respectiv nu este necesar prezentarea unei confirmări sau infirmări.

La fel nu pot fi reținute nici cele invocate precum că înscrierile din Registrul bunurilor imobile au fost efectuate eronat, fără calcule și măsurările necesare, deoarece obiectul acțiunii este diferit, iar potrivit art. 497 din Codul civil, înscrierile făcute în registrul bunurilor imobile se prezumă autentice și complete pînă la proba contrară.

Instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs în esența lor este similară cererii de apel și constituie o apreciere a probelor efectuate de recurent care nu pot fi puse la baza recursului, însă toate acestea au fost deja supuse examinării minuțioase și aprecierii juste de către instanța de apel prin prisma art. 130 și 139 din Codul de procedură civilă, în raport cu dispozițiile art. 118 din aceeași lege, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și respectiv nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs, iar forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii ar putea fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel, însă asemenea temei nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă aplicabil recursului.

Completul de admisibilitate concluzionează că, din conținutul cererii de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de recurs, deoarece recursul devolvează exclusiv circumstanțe de drept ale cauzei, iar recurentul nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul de admisibilitate reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul al un recurs efectiv sunt în primul rînd chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Ina Șavga nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată, fiind neglijate în mod clar dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că recurentul a depus prezenta cerere de recurs, după ce a avut posibilitate de a fi auzit de instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr. 21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67).

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul, că instanțele inferioare au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate și au aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție în mod unanim ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ina Șavga, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Ina Șavga, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță